

Analyse:

Grænsehandlen med dagligvarer koster tusindvis af arbejdspladser i Danmark

Resumé

Grænsehandlen med dagligvarer kan vurderes til i 2024 at udgøre omkring 9 mia. kroner. Det er handel, der kunne og burde foregå i Danmark, men som finder sted andre steder. Dette har direkte konsekvenser for dansk dagligvarehandel og dermed også for den økonomiske aktivitet og beskæftigelsen i dansk dagligvarehandel.

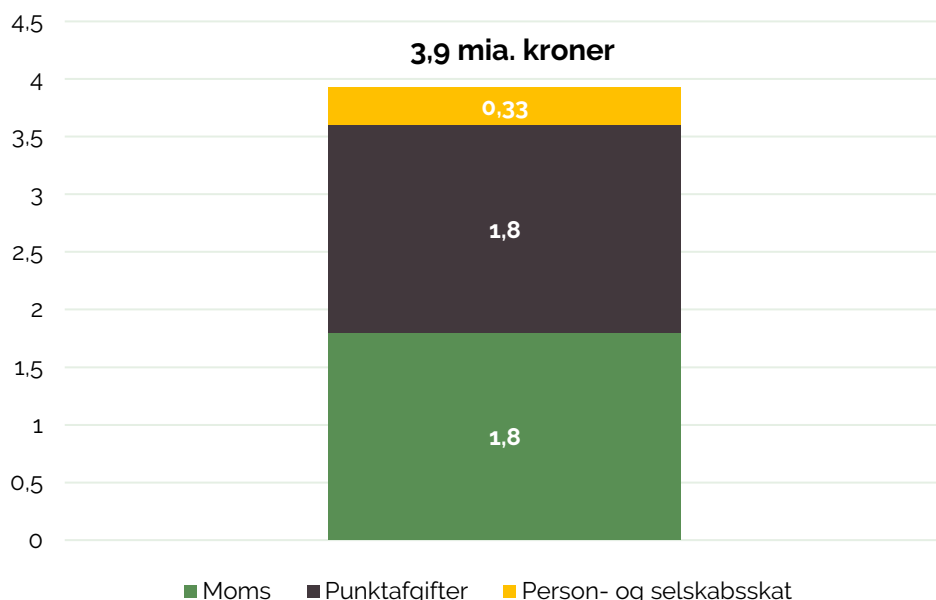
En tidligere analyse fra Boston Consulting Group estimerede, at hver milliard kroner i hjemtaget grænsehandel kunne skabe omkring 870 nye job i Danmark. Dette skøn skal dog tilpasses for at afspejle virkeligheden i dag. Et mere realistisk forholdstal er ca. 600–700 job pr. mia. kroner grænsehandel med dagligvarer.

Med dette afsæt kan det skønnes, at danskernes grænsehandel med dagligvarer "koster" mellem 5.400 og 6.300 stillinger i Danmark – heraf ca. 2300–2700 fuldtidsjob. Det er arbejdspladser, som ville ligge i Danmark, hvis danskerne i stedet handlede dagligvarer i danske butikker frem for i grænsehandelsbutikkerne.

Grænsehandlen resulterer i tabt skatteprovenu for staten

Danskerne er flittige, når det kommer til grænsehandel: DSK har estimeret, at den samlede grænsehandel med dagligvarer i 2024 beløb sig til over 9 mia. kroner. Alene grænsehandlen omfanget af grænsehandlen med dagligvarer betyder, at det alt andet lige kan skønnes, at staten går glip af op mod 3,7 mia. kroner i moms og punktafgifter og potentielt op mod 340 mio. kroner fra indkomst- og selskabsskat.

Nedre estimat over tabte indtægter fra moms, punktafgifter og skatter som følge af danskernes grænsehandel med dagligvarer, 2024 (mia. kroner)

Kilde: DSK (2025b): Grænsehandlen med dagligvarer koster statskassen 4 mia. kroner. Analysenotat, maj 2025.

Note: Ovenstående er baseret på konservative skøn, nemlig de nedre værdier af estimerterne. Beregningerne er afrundede og angivet i 2025-priser. Det øvre estimat beløber sig til 4,02 mia. kroner i alt.

Det svarer til, at danskernes grænsehandel med dagligvarer koster statskassen i omegnen af fire mia. kroner. Bag dette beløb gemmer sig arbejdspladser, lønindkomst og lokal økonomisk aktivitet, der i stedet havner i udlandet.

Jobskabelse ved hjemtagning af grænsehandlen

Spørgsmålet er derefter, hvor stor den tabte beskæftigelse reelt er: Hvor mange arbejdspladser går man glip af i Danmark, fordi danskerne grænsehandler i det omfang, som tilfældet er.

En hjemtagning af grænsehandlen ville – alt andet lige – øge den økonomiske aktivitet i Danmark gennem en højere omsætning i de danske dagligvarebutikker. Dette ville kræve ansættelse af flere medarbejdere for at kunne håndtere det øgede aktivitetsniveau.

Grænsehandlen med dagligvarer ved den dansk-tyske grænse blev i 2021 estimeret af Boston Consulting Group (BCG) til at være på 5,5 mia. kroner. BCG estimerede ud fra dette skøn, at hjemtagning af grænsehandlen ville resultere i 4.800 nye arbejdspladser i Danmark. Dette svarer til, at grænsehandlen i 2020 "kostede" 870 arbejdspladser per milliard kroner.

Men grænsehandlen har ikke stået stille siden BCG's estimat. DSK har – bl.a. med afsæt i BCG's tal – vurderet, at den samlede grænsehandel med dagligvarer i 2024 beløb sig til ca. 9 mia. kroner (2025-priser). Hvis grænsehandlen stadig "koster" 870 arbejdspladser pr. mia. kroner, betyder det med andre ord, at der kunne skabes ca. 7.800 nye arbejdspladser i den danske dagligvarehandel, hvis danskerne holdt op med at handle dagligvarer i udlandet.

Umiddelbart estimat for jobskabelse hjemtagelse af grænsehandlen af dagligvarer

Post	Antal arbejdspladser / beløb
Antal nye arbejdspladser pr. mia. kroner i grænsehandel med dagligvarer, 2020 (BCG-estimat)	870 arbejdspladser pr. mia. kroner
Samlet omfang af grænsehandel med dagligvarer, 2020 (BCG-estimat)	5,5 mia. kroner
Samlet omfang af grænsehandel med dagligvarer, 2024 (DSK-estimat)	9 mia. kroner
Jobskabelse ved hjemtagning af grænsehandel med dagligvarer	7.800 arbejdspladser

Kilde: Egne beregninger baseret på Boston Consulting Group (2021): Danskernes grænsehandel. Lukkede grænser: Covid-19 blottægger realiteterne og DSK (2025a): Grænsehandel 2024/25: Danskerne handler dagligvarer for over 9 mia. kroner. Analysenotat, maj 2025.

Note: Tallene i tabellen er afrundede.

Den anslåede jobeffekt på ca. 870 personer pr. mia. kroner hjemtaget grænsehandel er dog nok for højt et estimat. Siden 2021 er lønningerne inden for handelsbrancherne i Danmark f.eks. steget med 13-14 pct. samlet set.¹ Det betyder, at hver ny arbejdsplads er blevet en smule dyrere, og det betyder, at der kunne skabes lidt færre job pr. mia. kroner grænsehandel, der flytter hjem til Danmark.

Antager man, at "prisen" på en ny arbejdsplads alene er steget i samme takt som lønningerne – altså at antallet af tabte arbejdspladser pr. mia. kroner, der grænsehandles for, er 13-14 pct. lavere i dag end i 2020/2021 – så "kostede" grænsehandlen i 2024 ca. 750 arbejdspladser pr. mia. kroner. Med dette afsæt kan det middelbart estimeres, at der kunne skabes ca. 6.700 nye arbejdspladser i den danske dagligvarehandel, hvis grænsehandlen med dagligvarer rykkede hjem.

Middelbart estimat for jobskabelse hjemtagelse af grænsehandlen af dagligvarer

Post	Antal arbejdspladser / beløb
Antal nye arbejdspladser pr. mia. kroner i grænsehandel med dagligvarer, 2024	750 arbejdspladser pr. mia. kroner
Samlet omfang af grænsehandel med dagligvarer, 2024 (DSK-estimat)	9 mia. kroner
Jobskabelse ved hjemtagning af grænsehandel med dagligvarer	6.700 nye arbejdspladser

Kilde: Egne beregninger baseret på Boston Consulting Group (2021) og DSK (2025a).

Note: Tallene i tabellen er afrundede.

Dette er dog efter alt at dømme stadig et for højt estimat. Dette skyldes flere forhold, f.eks. nye omkostninger som følge af regulering mm., effektiviseringer i butiksdriften f.eks. som følge af scan-selv-kasser mm., og øget konsolidering i markedet med færre og større butikker. Dertil kommer, at det for nogle butikker kan betyde en meromsætning uden et behov for yderligere ansatte – butikker, der således vil opleve et større salg pr. medarbejder, hvilket kan anskues som en højere produktivitet.

¹ Baseret på Danmarks Statistik, Statistikbanken: SBLON1. Der er taget afsæt i det standardberegnete lønindeks for branchegruppen H Handel fra første kvartal af 2021 til sidste kvartal af 2024 – en stigning i indekset fra 109,1 til 124,1.

Alt sammen er dette faktorer, der enten er bidrager til, at "prisen" for en ny arbejdsplads i dagligvarehandlen er steget, eller at arbejdskraft efterspørgsel i dagligvarebranchen er en smule lavere, end estimeret ovenfor tilsiger.

Oven i det kommer, at det næppe er realistisk, at hele grænsehandlen kan rykke hjem, da danskerne f.eks. gerne stadig vil købe lokale specialiteter, når de er på tur.

Alt dette betyder, at antallet af nye arbejdspladser, der kan forventes ved en hjemtagning af grænsehandlen med dagligvarer, er lavere end de 750, der fremkommer, når man alene søger at korrigere for lønudviklingen.

I lyset af ovenstående kan og bør der lægges en slags forsigtighedsfaktor ind – det kunne f.eks. være 10-20 pct., Det er værd at bemærke, at denne faktor alene er udtryk for et skøn. Men indregnes en sådan forsigtighedsfaktor, får man estimat, der kunne ligge i intervallet 600–700 nye arbejdspladser inden for dagligvarehandel pr. mia. kroner grænsehandel, der hjemtages.

Det svarer til ca. 5.400–6.300 nye arbejdspladser i alt. Dette middelbare og korrigerede estimat må anses som et konservativt skøn.

Middelbart og korrigeret estimat for jobskabelse ved hjemtagelse af grænsehandlen af dagligvarer

Post	Antal arbejdspladser / beløb
Antal nye arbejdspladser pr. mia. kroner i grænsehandel med dagligvarer, 2024	600-700 arbejdspladser pr. mia. kroner
Samlet omfang af grænsehandel med dagligvarer, 2024 (DSK-estimat)	9 mia. kroner
Jobskabelse ved hjemtagning af grænsehandel med dagligvarer	5.400 – 6.300 nye arbejdspladser

Kilde: Egne beregninger baseret på Boston Consulting Group (2021) og DSK (2025a).

Note: Tallene i tabellen er afrundede.

Effekten vil givetvis være særlig markant i regioner nær grænsen til Tyskland, såsom Region Syddanmark og dele af Region Midtjylland, hvor grænsehandlen er mest koncentreret. Men der må også forventes en effekt andre steder – herunder også i Region Hovedstaden pga. grænsehandlen i Sverige, der jo er medtaget i dette estimat.

Både fuldtids- og deltidsjob

Det er givetvis langt fra alle de hjemtagne arbejdspladser, der vil være på fuld tid.

Dagligvarehandlen er nemlig danmarksmester i at skabe arbejdspladser til f.eks. unge – ikke mindst i form af deltids- og fritidsstillinger.

Da BCG i 2021 estimerede jobeffekten ved hjemtagningen af grænsehandlen med dagligvarer, var det vurderingen, at ca. 44 pct. af de hjemtagne arbejdspladser ville være fuldtidsstillinger – resten deltidsstillinger.²

Tages afsæt i det middelbare og korrigerede skøn for jobeffekten ved en hjemtagning af grænsehandlen med dagligvarer, svarer en sådan fordeling til, at der kunne skabes mellem 2.400 og 2.800 fuldtidsjob og tilsvarende mellem 3.000 og 3.500 deltidsjob i Danmark.

Middelbart og korrigeret estimat for jobskabelse ved hjemtagelse af grænsehandlen af dagligvarer – fuldtid hhv. deltid

	Antal
Nye arbejdspladser ved hjemtagning af grænsehandel med dagligvarer, total	5.400 – 6.300
Andel fuldtidsstillinger	44 pct.
Nye arbejdspladser ved hjemtagning af grænsehandel med dagligvarer, fuldtid	2.400 – 2.800
Nye arbejdspladser ved hjemtagning af grænsehandel med dagligvarer, deltid	3.000 – 3.500

Kilde: Egne beregninger baseret på Boston Consulting Group (2021): og DSK (2025a).

Note: Tallene i tabellen er afrundede.

Det er værd at bemærke, at dette estimat alene omfatter grænsehandel med dagligvarer. Hvis også grænsehandlen med andre varetyper medregnes, vil det samlede jobskabelsespotentiale være endnu større.

² BCG vurderede, at der kunne skabes ca. 4.800 nye arbejdspladser i alt, hvoraf ca. 2.100 ville være fuldtidsstillinger; det svarer til 43,8 pct. fuldtidsstillinger.

Grænsehandel handler om mere end billige varer

Danskernes omfattende grænsehandel – herunder ikke mindst med dagligvarer – har store økonomiske konsekvenser for Danmark, både i form af tabte skatteindtægter og potentialet for øget økonomisk aktivitet og medfølgende skabelse af nye arbejdspladser.

Det er DSK's vurdering, at grænsehandlen med dagligvarer betyder, at der "mangler" mellem 5.400 og 6.300 arbejdspladser på det danske arbejdsmarked. Og hvad mere er: En temmelig stor del heraf ville være deltidsstillinger, der i høj grad ville komme unge og personer med løsere tilknytning til arbejdsmarkedet til gavn.

Dertil kommer, at store dele af denne jobskabelse ville være koncentreret i grænsenære områder, hvoraf nogle i dag har større økonomiske og beskæftigelsesmæssige udfordringer end andre dele af landet. Grænsehandlen medvirker således til at forøge disse udfordringer.

DSK MENER

Grænsehandlen med dagligvarer har store økonomiske konsekvenser for Danmark. De tabte skatteindtægter i milliardklassen, og de tabte arbejdspladser skal tælles i tusinder. Det er uholdbart.

Det er samtidig velkendt, at det især er prisforskellen på dagligvarer, der er drivende for grænsehandlen – en prisforskel, der ikke mindst skyldes de høje danske afgifter og den høje danske moms på fødevarer.

Derfor foreslår DSK, at

- Der ryddes op i de danske punktafgifter – herunder ikke mindst i form af en afskaffelse af afgifterne på slik og chokolade samt kaffe.
- Der bør – ligesom det er tilfældet i både Tyskland og Sverige – indføres en lavere moms på fødevarer i Danmark, så fødevarer i Danmark i almindelighed bliver mere priskonkurrencedygtige sammenlignet med grænsehandlen.

Om dette notat

Dette notat er udarbejdet af De Samvirkende Købmænd (DSK). DSK har eksisteret i over 100 år som brancheorganisation og repræsenterer i dag næsten 1.500 supermarkeder, discountbutikker, nærbutikker og convenience i Danmark. Vi arbejder løbende for at forbedre rammerne for de danske købmænd – også ved at skabe og dele viden og indsigt om emner, der har relevans for købmændenes dagligdag og forretning.

Denne analyse er udarbejdet i maj 2025 af analysemedarbejder Alexander Gjerum Fredbo-Nielsen og underdirektør Morten Jarlbæk Pedersen. Det er tilladt at citere fra denne analyse med henvisning til DSK.